

RODOP

Rüzgârı

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN
AYLIK YÖRESEL ARAŞTIRMALAR
POPÜLER TARİH KÜLTÜR SANAT
DERGİSİDİR

Kuruluş: 2007

2025

MAYIS

195

Fiyatı: 2,5 €

Fehim AHMET Mostar'ı yazdı

RODOP
Rüzgârı

www.rodoprnzgari.com
www.burasibatitrakya.com

rodoprnzgari

@Rodoprnzgar

Geçmişin izleri - Geleceğimizin tapuları

Osmanlı mezar taşları

Rodop ili / Balkan Kolu

Selahattin Kesit Arşivi

Hüseyin Paşa.

1168 H./ 1754 M.

1446 - 1168 = 278.

MAYIS

RODOP RÜZGARI

AYLIK, YÖRESEL ARAŞTIRMALAR, POPÜLER
TARİH, KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ.

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN DERGİSİDİR.

MAYIS 2025. SAYI: 195.

FİYATI: 2,5 E

SAHİBİ VE GENEL YAYIN YÖNETMENİ:

İBRAM İBRAİM

(İBRAHİM BALTALI)

ADRES:

H. LİKİON, 69300-SAPES-

GREECE

TEL: +30 25320 41596

CEP: +30 6946471488

e-mail: ibrahimbaltali@hotmail.com

*Dergimizde yayınlanan yazılar yazarların
kendi görüşleri olup sorumlulukları yazarla-
rına aittir.*

ΜΑΙΟΣ

ΡΟΔΟΠ ΡΟΥΖΓΚΙΑΡΙ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Λ. ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΙΟΣ 2025 ΤΕΥΧΟΣ: 195.

ΤΙΜΗ: 2,5 E

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ-ΓΕΝΙΚΟΣ Δ.

ΙΜΠΡΑΜ ΙΜΠΡΑΗΜ

Χ. ΛΥΚΕΙΟΝ 69300 - ΣΑΠΕΣ

ΤΗΛ. +3025320 41596

ΚΙΝ. +306946471488

e-mail:

ibrahimbaltali@hotmail.com

www.rodopruzgari.com

www.burasibatitrakya.com

Kapak:

Mostar

Köprüsü

Bosna Hersek

2025/195. İÇİNDEKİLER

4	Azınlığının Toplumsal Mücadelesi
Başyazı	Finlandiya'nın Mücadelesi ile Kıyaslanabilir mi?
"Bereket Konvoyu"	23
yerine Türk belediyeleri	Gezi notları
İbrahim BALTALI	ÇIKAYIM GİDEYİM
6	URUMELİ'NE - 5
Yeni çıkan kitaplar	FEHİM AHMET
İSLAM'IN KÜLTÜR	MOSTAR
COĞRAFYASI	27
- ŞEHİRLER KİTABI	Şiir Yarışması ödül töreni
YAYIMLANDI	yapıldı
7	23
Şiir Yarışması ödül töreni	EFSANELER
yapıldı	GELİN MEZARI MAHYASI
9	Melis DELİ HASAN
Balkanlar	29
Saatler dingin	Şiir
Dr. Taner	BİRLİK OLALIM
GÜÇLÜTÜRK	TÜTÜNCÜM
10	EDİRNELİ RAMADAN
Yarışma	30
YTB Bir Dünya Edebiyat	Kadriye Hanım'ın
Ödülleri 2025	Gündüz Düşü
11	Koray BAĞDATLI
Kaybettiklerimiz	31
Öğretmen Özer	Yunanistan
Ahmetoğlu'nu kaybettik	Basınının Balkanizm
12	Sendromu
Kaybettiklerimiz	Kerem
Emekli öğretmen Emin	Abdurahimoğlu
Kadiroğlu'nu	33
kaybettik	ARADA BİR...
Öğretmen Emin	EKMEK İÇİN EMEK
Kadiroğlu'nun anısına	GEREKİR
21	Asım ÇAVUŞOĞLU
Görüşler - Düşünceler	34
Batı Trakya Türk	ATA SÖZLERİMİZ

BAŞYAZI

26. yıl. 399. yazı.

İbrahim BALTALI

ibrahimbaltali@hotmail.com

“Bereket Konvoyu” yerine Türk belediyeleri

Batı Trakya Türkleri bu yıl da iftar geleneğini devam ettirdi. Neredeyse ramazanın her akşamı iftar sofraları düzenlendi ve her kesim insanla gönül bağları kuruldu.

Her dönemin kendine has özellikleri vardır. Bu özellikleri bazen istemeseniz, hoş gelmese de iklim ve mevsim şartları belirler. Ancak alternatifler hiç bir zaman bitmez.

Bundan 20 yıl önce Bayrampaşa Belediyesinin organizasyonunda “Kardeşlik sınır tanımaz” sloganıyla yollara düşen “Bereket Konvoyu”; kardeşlik, sevgi, dostluk dağıttı ve insanlarımızın gönüllerini fethetti. “Bereket Konvoyu”nun Yunanistan Batı Trakya’daki ilk programı 12 Ekim 2005 tarihinde soydaşların yaşadığı Kozlukebir – Arriana köyünde düzenlendi.

Evet, Bereket Konvoyu, 20 yıl önce gönüllerimizi fethetmiş ve insanlarımıza apayrı duygular yaşatmıştı. Bizler, Batı Trakya’da yaşayan Müslüman Türkler olarak “Bereket Konvoyu” etkinlikleri sona erince çok üzülmüştük. Ancak “Bereket Konvoyu”nun İstanbul Bayrampaşa’dan uğurlama töreninde

ifade edilen şu duygular hala hafızalarımızda kalmaya devam ediyordu:

“BALKANLAR’DAKİ KARDEŞLERİMİZİ YALNIZ BIRAKAMAYIZ”

Gerçekten de böyle oldu. Belki “Bereket Konvoyu” programları sona erdi, ancak şimdi yepyeni bir uygulamayla karşı karşıyayız. Bu da tabii ki bizleri şaşırtmadı, beklediğimiz davranışlardı ve adeta “Bereket Konvoyu” gelemiyor, ancak Türkiye belediyeleri burada, deniyor gibiydi!

Gerçekten de bu ramazan ayında Türk belediyeleri Batı Trakya’da bir çok yerde iftar sofralarına katıldı ve halkımızın yanlarında oldukları mesajlarını verdiler.

İftarların belki de en görkemlisi İskeçe’de düzenlendi. 13.03.2025 akşamı düzenlenen iftara Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Nazif Yılmaz ve YTB Başkanı Abdullah Eren de katıldı.

Yılmaz, “*Bu coğrafyanın asli unsurları elbette sizlersiniz. Dolayısıyla kendi kimliğinizi korumanız için iki şeyi muhafaza etmek*

lazım; dilimiz ve dinimiz İslâm. Dilimize ve dinimize sarıldığımız zaman kimliğimiz asla kaybolmayacaktır.” Sözlerini ifade ederken gerçekte birleştirici unsurlarımızı dile getiriyordu.

YTB Başkanı Abdullah Eren’in konuşması ise çok duygusaldı, çünkü onun da kökenleri Batı Trakya’ya dayanıyordu. *“Biz, Türkiye Cumhuriyeti olarak nerede bir soydaşımız varsa orada çalışmaya devam ediyoruz. Batı Trakya Türkleri fedakarlıklarıyla bu coğrafyada kök saldılar ve salmaya devam ediyorlar. Burada kimlik mücadelesi vermeye devam ediyorlar. Kendi kimliğimizi korumak için mücadele edeceğiz. Türklüğümüzü, değerlerimizi korumak için mücadele edeceğiz. Türk İslâm değerlerini çocuklarımıza aktarmak için mücadele edeceğiz.”* Sözleri ortak değerlerimize sahip çıkmamız gerektiğini anlatıyordu.

24.03.2025 akşamı Rodop ilinindeki Bıyıklıköy’de düzenlenen iftarda Bursa Yıldırım Belediye Başkanı Otay Yılmaz’ın *“Her ne kadar Bursa Batı Trakya kokuyorsa, Batı Trakya da bir o kadar Bursa kokuyor. Öncelikle Batı Trakya’da atalarının kendi kültürünün, medeniyetinin, dininin, Türk kimliğinin değerlerine sahip çıkan siz soydaşlarımızı hürmetle selamlıyorum.”* Görüşleri gerçekte her şeyi özetliyordu. Milli kimliğin, dinin ve Türk medeniyetinin yaşatılması gerektiğini vurguluyordu.

Yine 20.03.2025 akşamı Rodop ilinin Işıklar köyünde düzenlenen iftarda Sultangazi Belediye Başkanı Abdurrahman Dursun: *“Bu Ramazan ayının bereketini sadece İstanbul’da*

Sultangazi’de yaşamak ve yaşatmak bizler için yeterli olmadı ve bugün Batı Trakya’da, Bulgaristan’da, Yunanistan’da bu bereketli sofrayı sizlerle beraber paylaşıyoruz ve mutluluğu yaşıyoruz.” İfadelerine yer verirken aslında Türkiye’nin ne kadar büyüdüğünü ve Türk belediyelerinin imkanlarının ne kadar genişlediğini özetliyordu.

Başka iftarda 20.03.2025 akşamı Gümölcine’de düzenlendi. İftara Bursa Büyükşehir Belediyesini temsilen meclis üyesi Vahap Aka katıldı. Aka, *“Bursa sizler için her zaman bir evdir. Bizler de sizlerin her zaman yanınızdayız. Hep birlikte nice güzel Ramazanlara ulaşmayı temenni ediyorum.”* Görüşlerini ifade ederken sözleri çok açıktı; Bursa sizin eviniz. Sizlerin yanınızdayız.

Türkiye’den bir bakan yardımcısının ve YTB gibi dış Türkler başkanının iftar sofralarına katılması tarifi imkansız bir mutluluktur. Bu da tabii ki bizlere sahip çıkıldığını gösteren apaçık bir delildir.

Yine Türk belediyelerin ilk defa çok yoğun bir ilgiyle iftar sofralarımıza katılmaları, ileride de bu tür faaliyetlerin artarak devam etmesi gibi düşüncelere kapılmamızı sağlamıştır.

Özetle şu söylenebilir: Belki “Bereket Konvoyu” sofraları sona erdi, şimdi artık Türkiye belediyeleri var! Türk belediyeleri de tıpkı “Bereket Konvoyu”nda olduğu gibi Balkanlar’daki kardeşlerini yalnız bırakmıyor.

Bütün bunlardan sonra ise bize düşen görev birlik ve beraberliğimizi muhafaza etmektir.

Yeni çıkan kitaplar

İSLAM'IN KÜLTÜR COĞRAFYASI - ŞEHİRLER KİTABI YAYIMLANDI

İslam'ın Kültür Coğrafyası, ilmin ve inancın izlerini taşıyan kadim şehirlerimizi incelerken İslam medeniyetinin insan ihtiyaçlarına cevap veren, estetik ve güvenli yaşam alanları sunan özgün şehirleşme üslubunu da yeniden gündemimize taşıyor.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) himayesinde, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Nurullah Yazar'ın editörlüğünde hazırlanan İslam'ın Kültür Coğrafyası, İslam medeniyetinin izlerini taşıyan şehirleri mercek altına alıyor. Titizlikle hazırlanan eser, 17 farklı ülkeden seçilen 28 şehri detaylı inceleyerek okuyucusuna kültürün, tarihin ve modern dinamiklerin kesiştiği benzersiz bir perspektif sunuyor.

Eserde yer verilen 28 şehir, kuruluş sürecinden coğrafi özelliklerine, siyasi tarihinden yaşadığı dönüşümlere uzanan geniş bir yelpazede ele alınıyor. Şehirlerin demografik yapısı, ekonomik durumu, kültür hayatı ve ilim dünyasına katkıları titizlikle incelenirken; öte yandan mekânların, şehrin sakinlerinin kimlik oluşumunda oynadığı rol de vurgulanıyor. Okuyucu, kitaptaki metinlerin sunduğu derinlikli analizler sayesinde 17 ülkeden 28 şehirle bağ kurma ve bu şehirlerin sahip olduğu muazzam kültür ve tarih mirasını idrak etme imkânına da sahip olmuş olacak.

Modern dünyanın tekdüzeleşme eğilimi içinde, şehirler birbirinin birer kopyası hâline gelirken, aslında kimlikleri şekillendiren o özgün ruhlarını da yavaş yavaş kaybediyor.

İslam'ın Kültür Coğrafyası ise ilmin ve inancın izlerini taşıyan kadim şehirlerimizi incelerken İslam medeniyetinin

insan ihtiyaçlarına cevap veren, estetik ve güvenli yaşam alanları sunan özgün şehirleşme üslubunu da yeniden gündemimize taşıyor.

Dünya siyasetinde İslam'ın ve Müslümanların rolünün daha da belirginleştiği günümüz dünyasında, İslam medeniyetinin kültürel ve dinî merkezleri olan tarihî şehirlerini tanımak ve bilmek, daha da büyük bir önem arz ediyor. Eser de bize bu minvalde İslam medeniyetinin en önemli şehirlerini kültürel ve tarihî atmosferiyle tanıma imkânı sağlıyor.

İslam'ın Kültür Coğrafyası, zengin arşiv belgeleri, kapsamlı analizleri ile öne çıkıyor. Modern tasarım anlayışıyla okuyucusuna estetik bir deneyim de sunan bu eser, akademik çevrelerin yanı sıra genel okuyucu kitlesine de hitap ediyor. Bu kıymetli çalışma, detaylı araştırmalar ve güncel bulgular ışığında, İslam medeniyetinin şehirlere nasıl hayat verdiğini meraklısının ilgisine sunuyor.

İslam'ın Kültür Coğrafyası'nı okumak için aşağıdaki linki tıklayınız:

<https://dkp.blob.core.windows.net/dkp-dergi-flippage/2024IslaminKulturCografyasi.pdf>

Şiir Yarışması ödül töreni yapıldı

Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliğinin düzenlediği "Çanakkale Savaşları ve Zaferleri" temalı şiir yarışmasının ödül töreni 4.04.2025 günü Birlik lokalinde gerçekleşti.

Ödül törenine; Türkiye Cumhuriyeti Gümülcine Başkonsolosu Aykut Ünal ve eşleri, Gümülcine S. Müftüsü İbrahim Şerif, Batı Trakya Türk öğretmenler Birliği Başkanı Aydın Ahmet, Kozlukebir Belediye Başkanı Erdem Hüseyin, DEB Partisi G. Başkanı Çiğdem Asafoğlu, Gümülcine Türk Gençler Birliği Başkanı Sedat Hasan, BAKEŞ Başkanı Dr. Hüseyin Bostancı, Batı Trakya Camileri Din Görevlileri Derneği Başkanı Erol Yoluç, sabık milletvekili Galip Galip v.d. davetliler

katıldı. Konuşmalarda, Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği Başkanı Aydın Ahmet, Çanakkale Savaşı tarihi seyri içinde; askeri, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel sonuçları itibariyle Türk ve dünya tarihinde önemli bir yer işgal ettiğini belirtti.

"Çanakkale bir savunma savaşıydı. Belki makus talihin dönmesine ön ayak olan muharebeydi. Bize değerler kazandırdı. Sürekli geri

BTTÖB Başkanı Aydın Ahmet dereceye giren öğrenciye ödülünü takdim etti.

çekilen, sürekli savunmada olan ve dağınık olan ordunun yeniden toparlanması gerektiğini gösterdi bizlere Çanakkale. Toparlanma bir kaç sene sürdü. Sonrasında Kurtuluş Savaşı zaferi geldi." Sözleriyle konuşmasına başlayan Türkiye Cumhuriyeti Gümülcine Başkonsolosu Aykut Ünal,

Gümülcine S. Müftüsü İbrahim Şerif, BAKEŞ Başkanı Dr. Hüseyin Bostancı ve Türkiye Cumhuriyeti Gümülcine Başkonsolosu Aykut Ünal dereceye girenlere ödülleri takdim ettiler.

"Çanakkale Savaşı birlik ve beraberliğin ötesinde, bizlere silah arkadaşıyla birlikte bir de kahramanı kazandırdı. Mustafa Kemal'den bahsediyorum. Mustafa Kemal bizlere neler öğretti:

Durum ne kadar karanlık olursa olsun gelecekte hiç bir zaman ümit kesilmeyecektir. Umudun bir tür mutluluk olduğunu, belki de mutlulukların en büyüğü olduğunu öğretti. Kurtuluş, kuruluş ve ilerleme ortadayken, gerçek hedefe odaklanmayı, serseri kelebekler gibi havada uçuşan düşünceleri, fikirleri yakalamayı ve bunlar üzerinden harekete geçmeyi öğretti.

Savaşta bir askerin bir külçe altından daha değerli olduğunu, yüz kat daha değerli olduğunu, askerin de nihayetinde insan olduğunu bizlere öğretti.

Altının, gümüşün yapamayacağını, gerçek kurtuluşun Türk gençlerinin yapacağını, gençlere güvenmemiz gerektiğini ve gençlerin her zaman mucizeler yaratabileceğini bizlere öğretti." Görüşlerine yer verdi.

Programın devamında da yarışmada dereceye girenlere hediyeleri takdim edildi.

İlkokul Kategorisi

Nisa Ahmet (Kozlukebir Köyü)
Ata Rasim (Kırköy)
Semih Arif (Bekirli Köyü)

Lise Kategorisi

Yarısmaya katılan öğrenciler.

Ortaokul Kategorisi

Erva Coşkun (İskeçe Azınlık Lisesi)
İsra Kurt Hüseyin (Celal Bayar Lisesi)
Safiye Bandak (İskeçe Azınlık Lisesi)

İrem İsmail (Celal Bayar Lisesi)
Büşra Ahmet (Celal Bayar Lisesi)
Ozan Hacı Hüseyin (İskeçe Azınlık Lisesi)
Tören Türkülerle sona erdi.

Yarısmada türküler seslendirildi.

**Dr. Taner
GÜÇLÜTÜRK**

KOSOVA

*Dr. Taner
Güçlütürk'ün
Kosova'nın
bağımsızlığıyla
ilgili yandaki
şiiri ödüle layık
görüldü.*

Saatler Dingin

Gecelerim oldu
Gündüzlerimi görmediniz
Gündüzlerim yalın ayaktı sırtınızda
Duymadınız meşgaleleriniz vardı avuçlarınızda
Ne çok isterdim gençliğimi sevmenizi
Şimdi demli bir çayın rıhtımında şimdi kuğular, nilüferler ve sazlıklar
Oysa ne çok isterdim çıkıp gelmenizi leylaklar arasından.

Yelken indirmiş dingin gemilere benzer bakışlarım
Sakin sormayın Filistinli Ümran'a kaç yaşın var, utanırım...
Utanırım yalnız bıraktınız dün gece bizi
Hani ne güzeldi bizlerin dördü beşi.

Adaletsizliği görenler haksızlığa göz yumdunuz
Zaferinizden daimi mutluluğu umdunuz
Sevinçlerinize umutsuz yarınları
Bitmemiş şiirinize yarım hikâyelerinizi sundunuz.

Bakabilecek mi gözlerim aynadaki adama?
Yüzüme bakabilecek mi gözlerim?
Çöker mimiklerime derin gizlerim
Ve baktıkça dünlerimde arsız çirkefliklerinizi izlerim.

Her yara biraz kırmızıdır oysa
Söyle İbrahim, beni buralarda unutan kim?
Ne bu yüzümdeki ciddiyet?
Tebessümümdeki çocuk nerede?
Geri döndürür müsünüz mantığımın aydınlık saatini?
İade eder misiniz bir sabah görüntülerimi, sesimi ve kokumu!?
Sevgililer gidince
Bağbozumu asmaları arasında
Bulmak isterim çocukluğumu.

YTB Bir Dünya Edebiyat Ödülleri 2025

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) Türk diasporası, kardeş topluluklar ve uluslararası öğrenciler arasında yetenekli genç kalemleri keşfetmek amacıyla "YTB Bir Dünya Edebiyat Ödülleri" yarışma programını düzenliyor. Bu yarışmada En İyi Eser, Deneme, Öykü ve Şiir dallarına yer veriliyor.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) Türk diasporası, kardeş topluluklar ve uluslararası öğrenciler içerisinde yazın alanındaki yetenekleri keşfetmek amacıyla "YTB Bir Dünya Edebiyat Ödülleri" yarışmasını düzenliyor.

Yarışma yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızı, kardeş toplulukları ve uluslararası öğrencileri Türkçe düşünmeye, yazmaya ve edebiyat alanında eserler vermeye teşvik ediyor.

Geçen sene ilk defa Türk diasporası, kardeş topluluklar ve uluslararası öğrencilerin başvuruları bir arada alınmış, bu yılki yarışmada da aynı şekilde üç farklı çalışma alanından gelen başvurular bir arada alınacaktır. Program kapsamında, En İyi Eser, Deneme, Öykü ve Şiir dallarına yer verilmektedir. Toplamda dört alanda ödüllerin tevcih edileceği yarışmada değerlendirmeler

için yetkin üyelerden oluşan seçici kurullar oluşturulacaktır. Seçici kurul Türk diasporası, kardeş topluluklar ve uluslararası öğrencilerden gelen eserleri ayrı ayrı puanlayacaktır. Seçici kurulunun esas alacağı değerlendirme ölçütleri arasında; Türkçenin doğru ve etkili kullanımı, dil bilgisi ve imla kurallarına uygunluk, başvuru yapılan kategorinin teknik özelliklerine asgarî düzeyde uygunluk ve özgünlük ile üslup olacaktır.

Ödüller:

Yarışma neticesinde, her gruptan ayrı ayrı olmak üzere başvuru sahiplerine En İyi

Eser, Deneme, Öykü ve Şiir alanlarında birincilik ödülü tevdi edilecektir. Ödül sahipleri ayrıca "Yazarlık Eğitimleri"ne katılmaya hak kazanacaklardır.

Yarışma Takvimi:

Son Başvuru Tarihi: 22
Haziran 2025

Teknik Değerlendirme: 22
Haziran – 6 Temmuz 2025
Seçici Kurul Değerlendirmesi:
6 Temmuz-28 Ağustos 2025

Kazananların İlanı: 29
Ağustos 2025

Ödül Töreni: Yer ve zaman bilgisi daha sonra ilan edilecektir.

Başvurular Başkanlık tarafından ilan edilen başvuru süreleri içerisinde aşağıda erişim bağlantısı paylaşılan başvuru adresi üzerinden gerçekleştirilecektir. Başvuru süreci içerisinde gönderilmeyen eserler yarışmaya kabul edilmeyecektir.

Başvuru Formu: Online
Başvuru Sistemi

Detaylı Bilgi Erişimi:
birdunyaedebiyat@ytb.gov.tr

Öğretmen Özer Ahmetoğlu'nu kaybettik

Emekli öğretmen ve İskeçe Türk Birliği yöneticilerinden Özer Ahmetoğlu'nu kaybettik.

Emekli öğretmen Özer Ahmetoğlu 1945 yılında İskeçe'de doğdu. İlkokulu İskeçe Merkez Türk İlkokulunda bitirdikten sonra, 1959 yılında

Türkiye'de Eskişehir

Yunus Emre Öğretmen Okuluna gitti. Burada diğer Batı Trakyalı öğrencilerle öğrenim gördü. 1965 yılında İstanbul Ortaköy Öğretmen Okulundan mezun oldu.

1967 yılında askerliğini bitirdikten sonra 16 Kasım 1967 tarihinde İskeçe Merkez Türk İlkokulunda öğretmenlik görevine başladı. Burada 39 yıl görev yaptıktan sonra 30 Haziran 2006 tarihinde emekliye sevk edildi.

Özer Ahmetoğlu, on yıl süreyle İskeçe Türk Birliği'nin futbol takımında oynadı. 1977-1978 döneminde İskeçe Türk Birliği yöneticiliği ve başkanlığı yaptı. Ahmetoğlu bir çocuk babasıydı.

Özer Ahmetoğlu'nun cenazesi 10 Nisan 2025 Perşembe günü, ikinci namazından sonra, İskeçe Aren Mahallesi camiinde kılınan namazdan sonra toprağa verildi.

Ozan Ahmetoğlu ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

Emekli öğretmen Emin Kadiroğlu'nu kaybettik

Emekli öğretmen Emin Kadiroğlu, 1938 yılında Gümölcine'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Gümölcine'de tamamlayan Kadiroğlu, daha sonra Ankara ve Selanik'te açılan öğretmenlik kurslarına katılarak ilkokul öğretmeni oldu ve 45 yıl boyunca öğretmenlik yaptı. Emin Kadiroğlu bu süre içinde resim çizme yeteneğini hat sanatına dönüştürdü ve Batı Trakya'da eskimiş veya tahrip olmuş cami, çeşme gibi tarihi eserlerin kitabelerini tamir ederek tekrar gün ışığına çıkardı. Emin Kadiroğlu'nun 2006 yılında "Hat

Çalışmalarım" (2006)" ve 2019 yılında da "Evlad-ı Fatihan'dan FATİHANNAMÉ" adlı iki kitabı yayımlandı.

16 Mart Pazar günü evinde vefat eden Kadiroğlu, 17 Mart ikindi namazını müteakip Gümölcine'deki Kahveci Mezarlığı'na defnedildi.

Öğretmen Emin Kadiroğlu'nun anısına

Öğr. Emin Kadiroğlu:

**"Bir gün okula müfettiş geldi,
"Türkçe ders kitaplarınızı çıkarın"
dedi.**

**Öğrencim Şükrü, "kitapları
toplattınıza neyi çıkaralım" cavabını
verdi.¹**

RODOP Rüzgârı:

Öğr. Emin Kadiroğlu kimdir?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

1938 yılının 8 Mayıs günü bir öğretmen ailesinin üçüncü evlâdı dünyaya geldi, onun adını Emin koydular, bu ismin adı benim, kendisi benim. Çocukluğumuz rahmetli

pederimin öğretmenliği münasebetiyle çeşitli yerlerde geçti. İlkokulun 1,2. sınıflarını İdadiye İlkokulunda, 3,4. sınıflarını Demirbeyli'de okudum ki babam orada vazifeliydi ve merhuma Kadir Efendi derlerdi. Kendisi 1947 yılında Kurcalı köyünde de öğretmenlik yapmış. 5. sınıfı Şehreküstü İlkokulunda bitirdim, çünkü babam oraya tayin olmuştu.

İnsanlar Andartlık sebebiyle köylere gidemez oldular. Babam 1948 yılı başlarında Büyük Müsellim köyüne gitmişti. Biz ailece Gümölcine'de oturuyorduk. Bir hafta sonu tatilinde rahmetli abimle beraber yaya olarak babamızı almaya gittik. Babamızla buluştuk. Habersiz gelmiştik. "Çocuklara veda edeyim de gideriz" dedi. O zamanlar şimdiki gibi okullarda çok fazla tatil yoktu. Babam ve biz yaya olarak yola koyulduk. O zamanlar vasita falan da yok. Bulatköy altına geldiğimiz

zaman Gümölcine'den tren çıktı. Sonbahar olduğu için ağaçlar yapraklarını dökmüş ve etraf çok temiz bir şekilde görünüyordu. Meğerse trenin içi asker doluymuş. Gümölcine çıkışında mayın patladı. Biz de olayı karşıdan görüyoruz. Vagonlardan iki tanesi yan yattı. Askerler aşağıya indiler ve etrafa ateş etmeye başladılar. Babam "Sinin buraya" dedi. Kendimizi hendeğe attık. Kurşunlar ağaçların

düşüktü. Okuldan para istediler. Babama söyledim ve para olmadığını söyledi. Okula bunları söylediğimde, "Para yoksa, eğitim de yok!" dediler. Böylece bu okulu bırakmak zorunda kaldım.

Buradan sonra Medrese'ye gittim. Rahmetli babam önce Şehreküstü İlkokulunda, 1958-59 yılında da Medrese'de öğretmenliğe

dallarına vuruyordu. Askerler geldiler bizi de güya esir aldılar. Tren yolunun yanına götürdüler.

Rahmetli babam, beni Rum ilkokuluna yazdırdı. 6. sınıfı burada bitirdim. Kışlara yakın 6. Rum İlkokulu vardı. Buradan mezun olduktan sonra Rum ortaokuluna imtihan verdim. O zamanlar girişler imtihanlaydı. Okul ne yazık ki paralıydı. Bir yıl bu okula devam ettim. O yıllarda çok fakirlik vardı. Okulda şapka ve kıyafet mecburiyeti vardı. Bir şapka almaya paramız yoktu. Kümesten iki tane tavuk sattık ve bir şapka aldık. Bunları hiç unutmuyorum. Öğretmen maaşları da oldukça

başlamıştı. B. Müsellim hadisesinden sonra bir daha oraya dönemedi, çünkü hapiste de yatmışlardı. Ben de daha 10 yaşında olmama rağmen hapiste yattım. Şehreküstü de ilkokul öğrencileri 15-16 yaşlarındaydılar. Köylerden Medrese'ye diye gelmişler. Ancak o zamanlar Medrese'de Türkçe eğitim yoktu. Sadece Arapça ve din dersleri vardı. Kadir Efendi'nin Şehreküstüde öğretmen olduğunu duyunca çok kısa sürede burası öğrencilerle doldu. Andart zamanı olduğu için köylerinde okuyamamışlardı. Medreseyi tamamladıktan sonra hemen öğretmenliğe başladım. O yıllarda öğretmene büyük ihtiyaç vardı.

RODOP Rüzgârı:

Öğremenliğe hangi köyde başladınız?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

Medreseden mezun olur olmaz ilk defa Ircan köyünde öğretmenliğe başladım. Babam

500 okka mısıra anlaştım. Babama ise bana verilenin iki katını vermişlerdi. Bu dönemde herhangi bir kontrat yapılmıyordu ve her şey söze dayanıyordu. Sene ortasında köyde yer alan 1. İlkokuldan bize öğrenci gelmeye başlamıştı. O zamanlar yaklaşık 70-80 öğrencimiz vardı. Yine o dönemde neredeyse

da aynı okulda göreve başlamıştı. Bir yıl babamla birlikte bu köyün 2. İlkokulunda görev yaptım. Babam 11 ay kadar hastanede yatmış, uzun bir süre tedavi görmüştü. 1954-55 yıllarıydı. Ircan'da o zamanlar her yer eskiydi. Herkesin evinin önünde harmanları vardı. Evler seyrekti. Çay okulun önünden akıyordu. Köylüler hayvancılıkla uğraşıyordu. Köy ovada olduğundan yonca, fasulye v.b. ürünler de ekiyorlardı. Ircan diğer kır köylerine benzemiyordu. Yaşamları diğer köylere göre daha düzgünceydi. Hayvancılıkla uğraştıklarından süt, yoğurt her şeyleri vardı. O yıllarda köylüyle 500 okka buğday ve

bütün dersler Türkçe'ydi. Yunanlı öğretmen de vardı. Yunanca çok azdı. İki dershane vardı. Günde her sınıfa sadece bir ders Yunanca yapılıyordu.

RODOP Rüzgârı:

Okulda ne gibi sosyal faaliyetler yapardınız ve milli bayramları nasıl kutlardınız?

Emin KADİROĞLU:

1954 yılındaki ilk öğretmenliğimiz zamanında

milli bayramlarda belediyeye gidilirdi. Belediye o zamanlar Ircan'ın Rum mahallesindeydi. Belediyenin diğer köylerinden de okullar burada toplanırdı. Çelenk koyulur, Türkçe ve Rumca manzumeler söylenirdi. Babam şair olduğu için Türkçe manzumeleri kendi yazardı. Ben de bu konudaki şiirleri çocuklara kendim yazdım. Okul sonunda da "müsamere" denen büyük bir etkinlik yapılırdı. Geleneğe göre, müsamere Kur'an-ı Kerim okunarak başlatılırdı. Ondan sonra Türkçe müsamere başlardı. Rumca hiç yoktu, hepsi tamamen bize aitti. O yıllarda herhangi bir engel çıkarılmazdı ve her istediğimizi yapardık. Hatta rahmetli babamın tiyatro oyun yazarlığı da vardı. Halk bu tür etkinlikleri çok beğeniyor

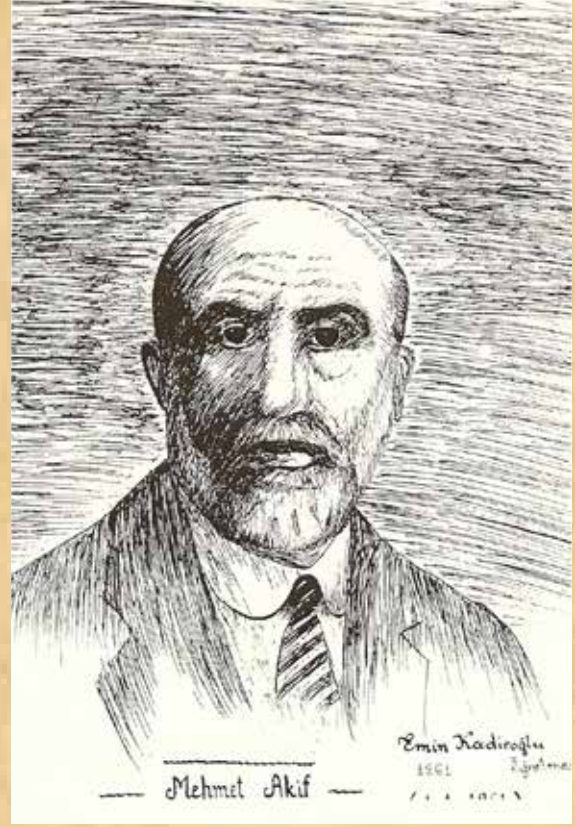

Kadıroğlu'nun "Hat çalışmalarım" adlı kitabı.

ve çok da eğleniyordu. Yıl sonunda merakla beklenen bir olaydı.

Bir sene 1. İlkokul'da görev yaptıktan sonra 2. İlkokula aldılar. Ben o yıllarda çok acemi idim. Yeni mezun olmuş ve pedagojik eğitim de almamıştım. Babamın aynı okulda öğretmen olması bana büyük fayda sağladı. Mesleği ondan öğrendim deyebilirim. Babam İdadiye mezunuydu. Bu okulda üç sene kaldım. Baytar Ali benim talebemdi. Burada aynı etkinliklere devam ettik. Camide namaz hocalığı yapan bir arkadaşımız vardı. Din dersi ile Kur'an derslerine de giriyordu. Bu

arkadaşımız benden bir yaş büyüktü. Onu okulun altıncı sınıfına kaydettik ve diploma verdik. Köyde ilkokulu bitirememişti. Durumu Rum öğretmene de anlattım o da tamam dedi. Ben o zamanlar okulun müdürüydüm. Her şey benden soruluyordu. Okuldan mezun olanların çoğu okudu.

Kadıroğlu'nun çizdiği Mehmet Akif Ersoy portresi.

RODOP Rüzgârı:

Ircan'da unutamadığınız anılarınız var mı?

Öğr.Emin KADİROĞLU:

Aşağıki okulda anılarım elbette vardır. Yukarı okul bir rüya gibi geçmişti. Türkçe derslerine ben giriyordum. Çok ciddi çalışıyorduk ve çocuklara iki üç sene içinde Türkçe'yi öğretmeye kararlıydık. Hatta belki inanmayacaksınız ama, iki ay içerisinde

okumayı söken çocuklar oldu! Çünkü devamlı başlarındayız. Ders saatleri çoktu. Öğleden sonraları da okul vardı. Rum öğretmenler öğleden sonraları okula gelmiyordu. Biz okulun cami odasında kalıyorduk. Öğrencilerle iç içeyiz ve mesleğimi de çok seviyordum. Bir gün imamın oğlu eve verdiği yazısını yazmamış. Çocuğa, "Oğlum bugün defterine yazıyı yazmamışsın" dediğimde bana, "Her gün yazıyoruz, bir kere yazmazsak ne olacak!" dedi. Bu sözler benim çok hoşuma gitti. Çocuğa kızmadım. Zaten pek de sinirlenen bir insan değildim.

En çok unutamadığım anım ise şöyle: Türkiye'de 1955 yılında 6-7 Eylül hadiseleri olmuştu. O günlerde de namaz hocası olan ve birlikte kaldığım arkadaşım köyüne birkaç günlüğüne tatile gitmişti. Dolayısıyla onun görevini ben yürütüyordum. O gece yatıyordum. Yattığım odanın da şoseye karşı küçük penceresi vardı. Karakol da bize epey yakındı. O gece bir gürültü oldu ve uyandım. Pencereden baktığımda karşı şosede bir kalabalığın ve hareketliliğin olduğunu gördüm. Tanklar geçmiş ve tempolu bazı bağırmalar duyuluyor, fakat ne dedikleri anlaşılmıyordu. Bir müddet sonra kalabalık dağıldı. Ben tekrar yattım. Sabahleyin kalktığımızda her şeyi öğrendik. Rum mahallesinden gençler bidonlara gazyağı doldurmuşlar ve camiyi yakmak istiyorlarmış! Neyse ki karakol ve askeriye onları önlemiş.

RODOP Rüzgârı:

Ircan köyünden sonra hangi köylerde görev yaptınız?

Öğr.Emin KADİROĞLU:

Ircan'dan sonra 1957-58 eğitim ve öğretim yılında Ortakışla köyüyle anlaştım. Bu köye geldikten sonra görev artık yazılı anlaşmayla yapılmaya başlanmıştı. Müfettişlikten alınan

hazır basılı anlaşma örnekleri vardı. Bu anlaşma kâğıtları köylüler, öğrenci velileri ve encümenler tarafından imzalandıktan sonra belediyede onaylatılıyor ve daha sonra da müfettişliğe götürülüp tayin gerçekleşmiş oluyordu. Bu kâğıtlar sanki debdebeli uluslararası bir anlaşma gibi her tarafı mühür doluydu.

RODOP Rüzgârı:

Ortakışla köylüleri ile nasıl buluştunuz?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

Onlar öğretmen arıyorlarmış ve beni buldular. Öğretmen görüşmeleri önceleri Gümölcine'deki "Sultantepe" kahvehanesinde oluyordu. Buranın adı bir zamanlar "Öğretmen Pazarına" dahi çıkmıştı. Beni sormuşlar soruşturmuşlar. Köyde iki vazife birden yapacak genç bir öğretmen arıyorlardı. Fakirlik olduğundan iki görevliyi idare edecek güçleri de yoktu. Beni tavsiye edenler olmuş. Olayı babama da söyledim. Nuhalı'da bizim teyze oğullarımız vardı. "Babama söyleyin, o tecrübeli bir öğretmen, o ne derse ben onun sözünden çıkmam" dedim. Onlar, bir yıllığına, bin kilo buğday ve bin kilo da mısıra anlaşmışlardı. Ircan'a göre yüzde yüz bir artış sağlamıştım. Ertesi sene buğday fiyatı düştü. Biz, sekiz on bin drahmi alırız diye hesapladık, fakat o parayı tutmadı. Anlaşmalar ise üçer yıllıktı. Vaziyeti encümenlere anlattım. "Bakınız hem caminizi hem de okulunuzu idare ediyoruz, bu para az" dedim. O yıllarda okulda elli sekiz öğrenci vardı. Ben zaten fedakarlık yapıyordum. Encümenler bunu anlayışla karşıladılar ve yıllık ücretimi on iki bin drahmiye yükselttiler. Ortakışla'da kırk bir yıl görev yaptım ve iki nesli okuttum. Buraya geldikten sonra Cunta'nın emriyle tayinler durdurulduğu için bu köyde kaldım.

RODOP Rüzgârı:

Ortakışla nasıl bir yerdî?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

Ortakışla bir muhacir köyüydü. Bayatlı belediyesine bağlıydık, fakat merkez Meşe köyündeydi. Şimdi Kavaklı'ya taşındı belediye. Köy yüksekçe bir yere kuruluydu. Eğitim seviyesi çok düşüktü. Kızlar ilkokulu bitirmezlermiş! Kur'an-ı Kerim öğrendiklerinde okulu bırakırlarmış! En çok 3,4. sınıflara kadar okuyorlarmış! Çok nadir olarak da 5. sınıfa geliyorlarmış! Ben gittiğimde bunu bir düzene soktum. Bunun Peygamberimizin emri olduğu anlattım. Bu şekilde kız çocuklarını okula göndermeye başladılar. Hiç bir sorun çıkmadı. Hatta bana "Kızlara sadece Kur'an okut!" dediler. Ben buna karşı çıktım ve "kızların daha fazla okuması lazım, çünkü çocukların terbiyesi, evin idaresi tamamen onların elinde" dedim. "Siz kız çocuklarını daha fazla okutun demeniz lazım" gibi cümlelerle onları en sonunda ikna ettim. O zamanlar derslerin neredeyse tamamı Türkçe'ydi.

RODOP Rüzgârı:

O yıllarda yöneticilerle aranız nasıldı?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

O zamanlar müfettiş meşhur Minaidis idi. Kendisi bizim azınlık eğitimini otuz sene geri bıraktırmış bir adamdı! Cunta'dan önce müfettiş Minaidis sık sık okula teftişe gelirdi; hem de yaya olarak gezerdi. Neyle geldiğini göremezdik. Köye vasıta da yoktu. Özellikle kış günlerinde köyle bağlantı tamamen kesilirdi. Ben de hafta sonları yaya olarak bu köye gidip geliyordum. Yeni Kalanca'ya kadar dört kilometre yolu yürümek zorunda kalıyordum. Buranın sakinleri de hepsi

Türkiye'den gelme muhacirlerdi. Hatta içlerinde Rumca bilmeyenler vardı. Okulda malzeme ve ders aracı diye hiç bir şey yoktu. Kendi imkanlarımla ne buldumsa okula getirmiştım. Sınıfın içine afişler asıyoruz ve fiş usulü eğitim veriyoruz.

Ircan'da iken 1957'de Türkiye'de öğretmenlik kurslarına başlamıştık. İlk olarak Arifiye İlköğretmen okuluna gittim. Yaz boyunca devam etti. Üç sene Türkiye'ye, iki sene de Selânik'te kurslara devam ettik. Ben sırasıyla devam ettim. Kurslara Öğretmenler Birliği kararıyla gittik. Selânik'teki kurslar hem Türkçe, hem de Rumca'ydı. Selânik'teki kurslara Türkiye'den öğretmenler gelirdi. O zamanlar bunlar iki devletin anlaşmasıyla oluyordu. 1957-58-59 yıllarında Türkiye'ye, 1960-61 yıllarında da Selânik'e kurslara gittik.

Tekrar Minaidis olayına dönelim. Çocuklar çok kalaba. Kitap yok! Bir sınıfa ders verirken öbür sınıfı boş bırakmak olmuyordu. Onlara gene başka ödevler veriyordum. Grup çalışmaları yapıyorduk. Rahlelerde 8-10 kişilik gruplar oluşturuyorduk. Yer bulamayanları ise yere oturtuyorduk. Arada onları denetliyordum. Sınıfın içini Türkçe fişlerle doldurdum. Kimse bir şey demiyordu. Tahtaya köyümüzün adını yazdım; "Köyümüzün adı Ortakışla" diye. Minaidis bir gün okula geldi bu fişleri gördü. "Köyümüzün adı Ortakışla" yazılı olan afiş hemen aldı ve yırttı! Çocukların karşısında bu bir öğretmen yapılan en büyük hakaretti. "Ortakışla yok, Porpi var!" dedi. Ben ses çıkarmadım. Yapacak pek fazla bir şeyim de yoktu. Sırası geldiğinde de taşı kediğine koydum, ama o zaman bir şey yapamadım. Bunlar Cunta'dan önce oluyordu. Okula ilk gittiğimde tabela "Musulmanikon Sholion Porpis- Porpi Müslüman Okulu" idi. Ircan'da da öyleydi. Ama, son sene emir geldi, "Getirin mühürleri, değiştireceğiz" dediler. Mühürü "Turkikon Sholion" olarak değiştirdik. Bu emir hemde Minaidis'ten gelmişti! Ama,

o zamanlar Türk-Yunan anlaşması olmuştu. Ortakışla'daki tabelayı indirdim. Türkçe olarak "Ortakışla Türk İlkokulu" olarak yazdım. Altına da "Turkikon Sholion Porpis" yazdım. Benim yazı işleri de elimden geliyordu. Kimse bir şey demedi. Bir gün bütün okulları gezdiler ve bütün tabelaları indirdiler! Ve, Cunta'dan sonra tabelalara "M/KON" yazdılar. Bunu istediğin gibi yorumlayabiliyordun. Minaidis geliyordu ve bir şey demiyordu! Karnelere de "Ortakışla Türk İlkokulu" diye yazmaya başladık.

1968-69 yıllarında yine bir emir geldi ve "Bütün Türkçe kitapları getirin" dediler. O zamanlar elimizde 30-35 yıllık kitaplar vardı. Ben bu kitapların eskiyenlerini tamir edip çocuklara tekrar veriyordum. Emir emirdi. Kitapları topladım ve eski vilayette bulunan Minaidis'e götürdüm. Kumanda onun elindeydi. Başka müfettişler de vardı, fakat ona sormadan hiç bir şey yapılmıyordu. Kitapları götürdüm. Orada bulunan depoya bıraktım. Kitapların arasında neler vardı neler! Öğretmenin şahsına ait kitapları da toplamışlar getirmişler. Sözlükler bile bunların arasında vardı. "Yeşilada" diye bir dergi de o arada gözüme çarptı. Minaidis hiç bir şey söylemedi. Gelip bakmadı bile! Neşesi yoktu ve başı önüne eğikti.

Ertesi gün Minaidis'in bir müfettişi okulumuza teftişe geldi. O zaman yeni tayin edilmişlerdi. Medeniyete bakın bir defa! Kapıyı çalmadan paldır küldür sınıfın içine girdi! Selâm dahi vermedi. Ani bir baskındı. Ben o anda hiç bir şey yapmadım. Bana, "Ne ders yapıyorsunuz" diye sordu. "Dersimiz Matematik" dedim. 1ve 2. sınıflar bir arada, 3,4,5,6. sınıflar bir aradaydı. Matematik dersinde çocuklara metreyi tanıtmaya uğraşıyorum. Çocuklar evlerinden kırma metreler ve tarla ölçümünde kullanılan mezuralar getirmişlerdi. Müfettiş sınıfın içine girdiğinde çocuğun birine, "Metreyi kim buldu" diye sordu. Şeytanın işine bakın ki çocuk, "Osman" buldu dedi! Onlar gene

tatillerde çöplerde kırık bir metre bulmuşlar, "Kim buldu" deyince çocuk olayı bu şekilde anlamış! Müfettiş ise metreyi kimin keşfettiğini soruyordu. "Sayın müfettiş, o soru ikinci sınıf sorusu değil. Biz metreyi tanıtıyoruz. Kimin bulduğunu anlatmıyoruz. Bu zor bir soru" dedim. Biraz alındı. Öbür sınıfa geçtik. Girer girmez çocuklara, "Okuma kitaplarınızı çıkarın!" dedi. Kitapları teslim etmiştik. Ben tembihlesem bu çocuk bunu söylemezdi. Üçüncü sınıf çocuğu ki şu anda Türkiye'de kendisi operatör doktor ve adı da Şükrü, "Kitapları toplattınıza, neyi çıkaralım" dedi. Bu cevabı hiç unutamıyorum. Ben tembihlesem, belki de çocuk şaşırıp bunu söyleyemezdi. Çünkü müfettişi korkunç adam olarak biliyor çocuklar! "Öğretmenlere madem ki böyle davranıyor, acaba bize gene neler yapacak" gibi düşünceler oluşmuştu kafalarında! Müfettiş hiç bir şey söylemeden çekip gitti. Gelirken "Kalimera" dememişti, giderken de "Adio" demeden gitti! Hatta bir ara çocukların çantalarını dahi kontrol etti.

Ben milli konularda; Türk ve bizim tarihimiz hususunda çocukları çok iyi hazırlıyordum. Hatta bir çok marşlar da öğretmişim çocuklara. O yıllarda daskaloslar (Rum öğretmenler) bizim yanımızda cahil insanlardı. Benim yanımdaki eski Yunanistan'dan gelmişti. "Sen nasıl daskalos oldun" dedim kendisine. Çünkü Rumcalarında dahi hatalar vardı! Benim Rumcam ise biraz iyiydi. "Nasıl olacak. Biz ortaokuldan sonra akademiye gittik. Orada hem liseyi tamamlarız, hem de akademiye devam ettiririz, dedik. Ancak harp başladı. Seneler doldu ve bize birer öğretmenlik diploması verdiler" dedi. "Sen Rum köylerinde nasıl öğretmenlik yapacaksınız" dediğimde, "Dağ köylerinde bu işlerden anlayan yok, oralarda öğretmenlik yapacağım" dedi.

Ortakışla köyünde okul dışında da bazı etkinlikler yapardık. Bu köy halkı Bulgaristan'dan muhacir geldikleri için bazı

adetlerini unutmaya başlamışlardı. Kandil gecelerinde erkekler ve kadınlar camiye toplanır. Günün anlamını belirten konuşmalar yapardık. Bu şekilde kandil geceleri kutlanmış olurdu. Bayram Namazı'ndan sonra herkes evine gider bayramlaşır. Ben köyün öğretmeni ve cami imamı olarak okulda gelecek çocukları bekliyordum. Köyün bütün çocukları mezun olanlar veya olmayanlar hepsi gelir ve bayramlaşırız. Çocuklarıyla birlikte sadece erkekler okula geliyordu. Bu epey zaman böyle devam etti. O zamanlar Ramazan bayramlarında davul da vardı. Davulcuya bahşiş vermek için büyük bir sırik yapılırdı. Verilen mendiller bu sıriğe asılır ve maniler söylenirdi. Ancak asıl önemli etkinlik ise kültürümüze yönelikti. Köylerde eskiden bir "Toprak bastı parası" geleneği vardı. Bu günde bazı bölgelerde bu gelenek yaşamaktadır. Düğünlerde kız alınırken bu para alınıyordu. Parayı da köyün gençleri oğlan tarafından alıyordu. Bu gelenek benim çok dikkatimi çekti. Gençler bu parayı alıyorlar, aralarında paylaşıyorlar veya da yiyorlar, içiyorlardı. Bir gün gençleri bir araya topladım ki hepsi de benim öğrencilerimdi. "Bakın bu aldığınız paranın üzerine daha başka para ilave edelim, cami cemaatindeki okumak bilmeyelerden dahi yardım toplayalım ve gidelim Türkiye'den gelen gazetelerin birisine abone olalım!" O zamanlar Kitapçı Yusuf bayi idi. Her gün gazete geliyordu. Yaşlılara bu durumu anlattım. Kahveye bir kültür istedik. Bunu severek kabul ettiler. Bu şekilde köy kahvesine 1960-67 arası Türkiye'den her gün Akşam gazetesi geldi. O gazete köy kahvesinde elden ele dolaştı ve insanlarımız okudu. Cunta geldiğinde ise Türkiye'den gazetelerin gelmesi yasaklandı. Köyde "Deve" şenliği de yapılırdı. Şenliği daha da düzene soktuk. " 41 yıl burada kaldım. Epey talebe okudu. Avukat, doktor, veteriner gibi meslekleri seçtiler. Üniversiteden mezun olunca ve daha sonra bana her bayram tebrikleri gönderdiler.

Biraz önce bahsettiğim öğrencim Şükrü beyin ve sinir cerrahı oldu. Ailesi ve kızıyla geldiler beni ziyaret ettiler. Kızına diyor ki, "Bunu görüyor musun, bu benim en sevdiğim öğretmenimdi, onu hiç unutmuyorum" diyor. Beni öyle tanıttı. Kızı, "Babam nasıl öğrenciydi, sizi zorluyor muydu, yaramazlık yapıyor muydu" diye sordu. Tabii ki ben de ona göre cevap verdim.

RODOP Rüzgârı:

1967'den sonra okullarda en çok neler değişti?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

Hatırlayamadığımız kadar değişiklikler oldu. Ders sayıları azaldı, tabelalar ve mühürler değişti. Politik oyunlar yapıldı. Cunta'dan sonra yıl sonu müsamereleri çok az olmaya başladı. Yanımda çok iyi bir daskala (Rum bayan öğretmen) vardı. Pek okulda da durmazdı, bu tür etkinliklere pek de önem vermezdi. Ben, gene bu tür faaliyetleri yapmaya devam ettim. Sene sonu el işleri sergileri yapardık. Resim sergisi de yapılırdı. Ben aynı zamanda çok da iyi resim çizerdim. Hatta bir gün Cunta'dan sonra müfettiş okula geldi, daskalaya hitaben, "Ne bunlar, hepsi Türkçe, sen bir şey yapamıyor musun" dedi. Benim yanımda kendi memurunu azarlıyordu. "Sen merak etme ben sana da yazarım" , deyip Rumcaları da ben yazmaya başladım. Yazım çok güzeldi. Hatta civar köylerdeki daskalalar bile bana gelip mevsimlerle ilgili resimleri çizdiriyorlardı! Hatta Nea Kalisti Okulu öğretmeni bir gün geldi, "Biz müsamere yapacağız. Tiyatronun arkasına bana bir tablo lazım, çizer misin?" dedi. Ben de çizdim. Onlara bile çok faydam dokundu.

RODOP Rüzgârı:

Kitap toplama olayları sizde nasıl gelişti?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

Bizde 50 yıllık eski kitaplar vardı ya biz onlarla idare olduk! Daha sonra Türkiye'den kitap geldi, ama dağıttırmadılar! 1968'de kitaplar toplatıldığında yerine başkalarını vermişlerdi.

RODOP Rüzgârı:

45 yıl öğretmenlik hayatınızdan sonra öğretmenlik nasıl bir meslekti?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

Öğretmenlikte istediğimi ve aradığımı buldum. Refah ve mutluluk içinde meslekten ayrıldım. Mesleğimin hazzını duya duya yaşadım ve ayrıldım.

RODOP Rüzgârı:

Görev süreniz sona erdikten sonra, "Keşke bunu da yapsaydım" dediğiniz oldu mu?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

Yapamadığımız çok şey vardı. Bazı şeyleri imkansızlıklardan yapamadık. Mesela ben ve Rum öğretmeni beraber Rumca-Türkçe kitap yazdık. Kitabın resimlerini de ben hazırlamıştım. Müfettişliğe teklif ettik, ama ilgi gösteren olmadı. Hatta Rum arkadaşlara çıkmışlar bile! Sonra bu arkadaşları benim köyümden de aldılar. Çok çalışkan daskalosları hemen başka bir okula gönderiyorlardı. Ben yapabileceklerimi yaptım.

RODOP Rüzgârı:

Sizde bir de hat merakı var. Hat konsundaki çalışmalarınız ne zamandan beri devam ediyor?

Öğr. Emin KADİROĞLU:

Hat çalışmalarım 1970 yılından bu yana devam etmektedir. Hat merakı bende çocukluk yıllarıma dayanmaktadır. Eski yazıyı Şehreküstü İlkokulunda ve babamın yanında öğrendim. Babam bizi hiç aylak bırakmazdı. Bizlere özel dersler verirdi. Her hafta bana tahrir yazdırırdı. Rahmetli babamın yazısı çok güzeldi. Yeni harflere geçildiğinde, eski öğretmenler bunları bilmiyordu. Öğretmenler babama gelip özel ders alıyorlardı. Hatta bir gün Minaidis'in de bundan haberi olmuş, babamı çağırtmış ve ona, "Sen gizli teşkilat kuruyormuşsun!" demiş. Babam da, "Yok öyle bir şey. Onlar vaktinde bu yazıyı öğrenmediklerinden hayır için gösteriyorum" cevabını vermiş. Minaidis'in "Bundan sonra bu yeni yazıyı göstermeyeceksin" demesine rağmen babam geceleri gelen öğretmenlere bu yeni yazıyı öğretiyordu!

Güzel hat çalışmalarını gördükçe inceliyordum. Kendi kendime öğrendim. Usulünü öğrenmek için bazı kitaplar aldım.

Öğr. Emin Kadiroğlu 2000 yılında zorunlu olarak emekliye sevk edildi.

RODOP Rüzgârı dergisi, Şubat 2008.

¹Baltalı, İbrahim, Bir Efsane Sona Eerken -Emekli öğretmenlerle yapılan röportajlar-, sayfa 17 -184, Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği Yayınları, Kasım 2012, Gümölcine, Yunanistan.

BATI TRAKYA TÜRK AZINLIĞININ TOPLUMSAL MÜCADELESİ FINLANDIYA'NIN MÜCADELESİ İLE KIYASLANABİLİR Mİ?

Pervin Hayrullah

Batı Trakya Türk Azınlığının Toplumsal Mücadelesi Finlandiya'nın Mücadelesi ile Kıyaslanabilir mi?

"Beyaz Zambaklar Ülkesinde"

Grigory Petrov tarafından yazılmış, pek çok dilin yanı sıra, Türkçeye de kazandırılmış çok çok önemli bir eserdir. Eser, 20. yüzyılın başlarında, Finlandiya'nın bağımsızlık mücadelesi ve modernleşme sürecini anlatır. Petrov eserinde, bir halkın kendini yeniden inşa etme sürecini ve modernleşme adına gösterdiği çabaları aktarır.

Batı Trakya ise, coğrafi olarak Türkiye ile Yunanistan arasındaki sınır bölgesidir. Tarihsel olarak farklı etnik grupların ve kültürlerin iç içe geçtiği, fakat 14. yüzyıl itibariyle, bugün ulusal bir azınlık statüsünde olan Türklerin, bölgeye daha sonra kademe kademe yerleşmiş olan Yunanlılarla birlikte yaşadığı bir bölgedir. Batı Trakya Türkleri, Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşlarını kaybetmesinden sonra, Batı Trakya Türk Cumhuriyeti ile kendi hükümetleri, Bulgarların yönetimi, Müttefikler

arası hükümet ve nihayetinde Yunanlıların bölgeyi işgali ile Yunanistan vatandaşı olarak çok sayıda kültürel ve siyasal dönüşümü yaşamıştır.

"Beyaz Zambaklar Ülkesinde" romanı, Finlandiya'nın bağımsızlık mücadelesinin yanı sıra, halkın kültürel ve toplumsal yeniden yapılanma sürecini de ele alır. Finlandiya halkı, zayıf ve parçalanmış bir toplumdan, eğitim ve bilinçli bir halk hareketi ile modern bir ulus olma yoluna gitmiştir. Roman da bu dönüşümü, toplumsal reformlar, eğitim seferberlikleri ve halkı aydınlatma çabalarıyla anlatır. Batı Trakya Türk azınlığının mücadelesine gelince; 1923'teki Lozan Barış Antlaşması sonrasında, Batı Trakya Türkleri, Yunanistan'da azınlık statüsüne girmiştir. Bu dönemde, dil, kültür ve kimlik gibi unsurlar, Batı Trakya Türklerinin hayatta kalabilmesi ve kendi kimliklerini koruyabilmesi için büyük

bir önem taşımıştır. Tıpkı Finlandiya'daki halkın kültürel kalkınma çabaları gibi, Batı Trakya Türkleri de kendi dilini, kültürünü ve geleneklerini koruyabilmek adına çeşitli girişimlerde bulunmuşlardır. İskeçe Türk Birliği, Gümülcine Türk Gençler Birliği ve Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği gibi kendi kültürel kurumları, kendi dillerinde eğitim alabildikleri azınlık okulları, Türk Azınlık Maarif ve Evkaf Komisyonu gibi sosyal ve ekonomik kalkınmalarını destekleyecek kurumları ve daha niceleri...

Romanın ana temalarından biri eğitimidir. Finlandiya halkı, çağdaş bir toplum inşa etmek için eğitimin önemine vurgu yapar. Petrov, halkın kalkınmasını sağlayacak en önemli aracın eğitim olduğunu savunur. Finlandiya, okuma yazma oranını artırmak, halkı bilinçlendirmek ve köylerden şehirlere kadar tüm toplumu aydınlatmak için büyük bir çaba sarf etmiştir. Batı Trakya Türkleri de benzer bir eğitim mücadelesi vermiştir. Bugün hala bu mücadeleyi vermektedir. Fakat, maalesef Yunanistan, Türk azınlığın eğitim hakkını, uluslararası antlaşmaların hilafına, çeşitli kısıtlamalarla bugün Finlandiya sisteminin açık ara gerisine düşürmüştür. Halbuki, eğitim, Batı Trakya Türkleri için hem kültürel mirası yaşatmanın hem de sosyal ve siyasal olarak güçlü bir kimlik inşa etmenin temel aracıdır. Yunanistan Türk azınlığın kimlik, kültür ve geleneğiyle varlığına tahammül edememekte ve çeşitli uygulamalarla azınlığın, segregasyon, izolasyon ve de asimilasyonunu amaçlamaktadır.

"Beyaz Zambaklar Ülkesinde" romanının en güçlü yanlarından biri, Finlandiya halkının ulusal kimliğini inşa etme sürecini detaylı bir şekilde ele almasıdır. Batı Trakya Türklerinin

ulusal kimlik mücadelesi de zorluklarla şekillenmiş, özellikle 20. yüzyılın ortalarında, Yunan hükümetinin uyguladığı baskılar, dil yasakları ve dini özgürlük kısıtlamaları, bir azınlık olarak yaşayan Türklerin mücadelesini daha da zorlaştırmıştır.

"Beyaz Zambaklar Ülkesinde" romanında, halkın sosyal direnişi önemli bir yer tutar. Finlandiya halkı, ekonomik, kültürel ve siyasi bağımsızlıklarını kazanmak için çok çeşitli zorluklarla karşılaşmış ve bu süreçte büyük bir direniş göstermiştir. Halkın özgürlüğü için verdiği bu mücadele, toplumun tüm kesimlerini kapsayan geniş bir hareketin parçası olmuştur. Batı Trakya Türkleri de benzer bir direniş süreci yaşamış ve yaşamaya da devam etmektedir. 20. yüzyılın başlarından itibaren çeşitli sosyal ve kültürel baskılara karşı hem yerel düzeyde hem de uluslararası platformlarda direniş gösterilmektedir. İnhanlı direnişi, Yaka tarlaları meselesi, 1988 ve 1990 - 29 Ocaklar, Türk okullarının her geçen gün birer birer kapatılması, "240 imam yasa" gibi "me to zori" uygulamalarla dini sahadaki kısıtlamalar, Batı Trakya Türklerinin mücadele azmini kıramamıştır.

"Beyaz Zambaklar Ülkesinde" romanı üzerinden Finlandiya halkı ve Batı Trakya Türk azınlığının durumu arasındaki paralellikler, her iki toplumun da kültürel, toplumsal ve ulusal kimliklerini inşa etme süreçlerinde benzer mücadeleler verdiklerini gösterir. Fakat yaşanan coğrafya göz önünde bulundurulduğunda Batı Trakya Türklerine "demokratik zorbalık" uygulayan bir Yunanistan'ı da göz önünde bulundurmak gerekir.

ÇIKAYIM GİDEYİM URUMELİ'NE - 5

Bosna Hersek

Mostar

Blagay Alperenler Tekkesi'ndeki manevi dinginliğimizin ardından tarihi özelliği bulunan ve ismini dünya mirası köprüden alan Bosna Hersek'in önemli şehirlerinden biri Mostar'a heyecanla yol alıyoruz. Gündüzün aydınlığını örten gecenin karanlığında, görebildiğimiz kadarıyla çevreyi dikkatlice seyrederek, bu gece konaklayacağımız evimize ulaşıyoruz. Evimiz Mostar Köprüsü'nün diğer yakasında yaşayan Hırvatların mahallesinde. Bilindiği gibi Mostar Köprüsü nehrin iki yakasında

yaşayan Müslüman Boşnaklarla Hristiyan Hırvatları birbirine bağlayan bir köprü olma özelliğine de sahip. Ev sahibi güler yüzü ve sıcak ilgisiyle bizi karşılıyor ve kalacağımız evi bize tanıtarak rahat etmemiz için telkinlerde bulunuyor. Ev temiz ve içindeki eşyalar henüz yeni yerleştirilmiş izlenimi veriyor. Evin her şeyini yenilediklerini anlatan ev sahibinden anahtarı teslim alıyor ve eşyalarımızı taşıyarak yerleşiyoruz. Yolculuğun yorgunluğuna aldırmadan hemen kendimizi Neretva nehrinin aktığı ve üzerinde

Gece saatlerinde Mostar Köprüsü

bir gerdanlık gibi duran Bosna'nın belki de sahip olduğu değer açısından balkanların simgesi olan Mostar Koprs'nn yanında buluyoruz. Gece manzarası ne kadar muhteşem! Mekanla ve burada yaşananlarla ilgili bilgilerimiz bize eşlik ederek bu muhteşem manzarayı doyasıya seyrediyoruz. Gecenin tenhaliği, birçok dükkanların kapalı

hissedilmediği sabahın serinliğini fırsat bilen esnaf, dükkanlarını açmış, az sayıda da olsa turistlerin hareketliliği başlamış durumda. Kahvaltı yapacağımız mekanı seçiyoruz. Garsonların Türkçe bilmesi işimizi daha da kolaylaştırıyor. Türk ayı eşliğinde içeriği neredeyse Türk kahvaltısıyla aynı olan yiyecekleri yiyor ve yorucu olacağını tahmin

Mostar şehri ve Mostar Koprs

olması, alanı sakinleştirmiş ve ziyaretçi kalabalığını da azaltmış. Neretva nehrinin kıyısında, Mostar ve Eğri koprlerinin muhteşem gece manzarası eşliğinde yediğimiz akşam yemeğimiz, manevi gücümüze maddi gücü katarak huzurumuzu ve mutluluğumuzu arttırıyor. Bu muhteşem mekanları, taş dşeli sokaklarını, gecenin sessizliğini adeta yırtarak kulaklarımıza kadar gelen su sesini dinleyerek artık istirahat edeceğimiz evimizin yolunu tutuyor ve aynı yerleri bir de gündüz gözüyle görecek olmanın mutluluğu ile derin bir uykuya dalıyoruz.

Bugün gezimizin 4. günündeyiz. Yeni güne dinlenmiş olarak uyanmanın verdiği huzurla, eşyalarımızı aracımıza yerleştiriyor ve meşhur Boşnak kahvaltısı için eski şehrin yolunu tutuyoruz. Henüz daha sıcağın yoğun

ettiğimiz gün için enerji ve gücü depoluyoruz. Bulunduğumuz salonun terasından muhteşem Mostar görüntüsünü seyrediyor, video ve fotoğraflarla arşivimizi zenginleştiriyoruz.

Bosna'nın Güzel şehri MOSTAR

Mostar şehri; Velez, Hum, Cabulja Dağları'nın eteklerinde ve Neretva Nehri'nin vadisinde yer alıyor. Bosna Hersek'in en güzel yerlerinden biri. Yukarıda da değindiğimiz gibi şehirde savaşın izlerini görmek mümkün. Barut kokusunu neredeyse hissedecek durumda oluyorsunuz. Savaş dönemi bölünmeleri hl devam ediyor. Hırvatlar nehrin batısında yaşarken, Müslümanlar doğusuna yerleşmiş. şehirde gezilebilecek yerlerin hepsi köprünün etrafında toplanmış. Kendi kck ama ruhu

büyük olan şehirde zamanı unutup çarşıya dalmak, her köşe başından yemyeşil akan Neretva Nehri'ni seyretmek, köprü üzerinde cesaretini kanıtlarcasına dikilen ve her an atlamaya hazır olan gençleri izlemek insana farklı duygu ve tecrübeler kazandırıyor. Eğri Köprü'den Mostar Köprüsü'ne Mostar Köprüsü'nün yapılış hikayesi, köprüye

olarak bilinmektedir.

Eski Şehir bölgesinin simgesi olan Mostar Köprüsü'nü, Neretva nehri üzerinde, Mimar Sinan'ın öğrencisi Mimar Hayreddin, Eğri Köprü'de başarılı olunca 456 kalıp taş kullanarak 1566 yılında inşa etmiş. Köprü 9 Kasım 1993'te Boşnak-Hırvat Savaşı sırasında Hırvat güçleri tarafından yıkılıncaya dek 427

Mostar Köprüsü ve Mostar şehri

daha farklı bir bakış açısına sahip olmanızı mümkün kılıyor. Köprü'nün inşasından önce ilk deneme Eğri Köprü ile başlamış, yapılış hikâyesi de Kanuni Sultan Süleyman'ın bir fermanıyla hayat bulmuş. Batıda gidilen en uç ilde Türk'ün adını hatırlatacak bir köprü yapılmasını isteyen Kanuni'nin baş mimarı Koca Sinan, öğrencisi Mimar Hayreddin'i görevlendirmiş. Rivayete göre de şöyle eklemiştir: "Tahta destekler kaldırıldığında köprü yıkılırsa Kanuni Sultan Süleyman kelleni alacak!" Mimar Hayreddin o gün korkuyla kendi mezarını kazmaya başlamış. Mostar Köprüsü inşa edilmeden önce deneme amaçlı Radobolya Deresi'nin Neretva Nehrine döküldüğü noktaya yaklaşık 150 metre uzaklıkta adeta Mostar Köprüsü'nün prototipini inşa etmiş. İşte o köprü de bugün Eğri Köprü

yıl hizmette bulunmuştur.

Köprü'nün 2 ayağı bulunmaktadır. Tara ve Helebija. Evliya Çelebi, Tara adlı ayağının kulesinde (bugünkü Devlet Konuk Evi) 3 ay kalarak seyahatnamesini yazmış. Evliya Çelebi, Seyahatnamesi'nde nehrin bir yakasından diğerine uzanan gökkuşağına benzettiği kentin, gezdiği 16 imparatorluk içinde en benzersizi olduğunu söylüyor. Köprü, nehirden 24 metre yüksekte 30 metre uzunluğunda, 4 metre genişliğindedir.

Mostar Köprüsü, yüzyıllar boyunca Bosna'da hoşgörü ve kültürel çeşitliliğin sembolüydü. Hırvat ve Sırp'ların saldırısına uğrayan köprü 1993'te tamamen yıkıldı. Mostar Köprüsü'nün orijinal hâline uygun olarak yeniden inşası çalışmaları (TİKA) UNESCO ve Dünya Bankası'nın desteğiyle 1997'de

başlamış. Köprünün temel, beden duvarları ve zemin güçlendirilmesini Yapı Merkezi ve taş kemer inşaatını bir diğer Türk şirketi olan ER-BU üstlendi. Macar ordusundan dalgıçlar orijinal taşları nehir yatağından bulup vinçlerle çıkardı. Bombardımandan ve suyun içinde bozulmaya uğramış taşlar yapıda kullanılmadığından, orijinal taşların çıkarıldığı, günümüzde kapalı olan taş ocağı tekrar bu iş için açılıp, aynı ocaktan çıkarılan taşlar köprünün yapımında kullanılmış, orijinal modele sadık kalan şirket, köprünün temellerini de sağlamlaştırmıştır.

Köprü, 2004'te hizmete açılarak bugünkü görünümüne kavuşmuştur. 2005 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası ilan edilen köprüyü milyonlarca insan ziyaret ediyor. Ziyaretçiler, katliamlara tanık olan köprünün izlerinde, barışın güzelliğini yaşamaya çalışıyorlar..

Geleneğe göre Köprü nişanlılarına cesaretini ispat etmek isteyen erkeklerin atladığı bir yer olmuş. Buradan para karşılığı turistlere şov olarak atlayanlar da var. Yeterli parayı topladıklarında ünlü sirkelere taş çıkartacak bir gösteri yapıyorlar.

Köprünün bulunduğu alan ve çevresi, ziyaretçilerin en yoğun buldukları yerdir. Kahvaltımızı yapıp alana doğru yol almaya başladığımızda kalabalığın yoğunluğuyla karşılaşıyoruz. Gecesinde çok rahat gezdiğimiz mekânı şimdi adım adım geziyoruz. Genellikle kafe, büfe ve hediyelik eşya satan dükkanların bulunduğu alan neredeyse hınca hınç dolu. Gecenin karanlığında ışık hüzmelerinin eşliğinde seyrettiğimiz Mostar köprüsünü gündüz aydınlığında seyretmek daha da muhteşem! Köprünün neredeyse her yönden görüntüsünü görmek için çaba sarfediyoruz. Mostar şehri, nehir üzerinde zarif bir yay gibi duran köprüsüyle, tarihin en güzel tanıklarından biri. Köprünün üzerinden

geçerken hissettiğimiz duygu, geçmişin hüznü dolu ağırlığını yüklenerek geleceğe umutla bakmak gibiydi. Bu köprü, bir zamanlar savaşın yıkıcılığına direndi; yıkıldı, ama yeniden ayağa kalktı. Sokaklarındaki her bir taş bir mazinin tanığıydı. Yağan yağmur, akan nehirler, eski çatılar, yaşayan bir ruh gibi. Avrupa'nın ortasında, medeniyetin zirvesinde olduklarını iddia edenlerin gözleri önünde; savaşa, ayrımcılığa, soykırıma, katliamlara inat Boşnak kardeşlerimizin dik duruşunu ve direncini bugün de haykırıyor.

Ziyaretimiz çerçevesinde 1617'de inşa edilen, içinde medrese odaları, şadırvan ve türbeli küçük bir mezarlık bulunan ve köprünün şahane fotoğraflarının çekilebildiği Koski Mehmet Paşa Camii'ni, Sinan Paşa Camii'ni, karşısında Osmanlı Mezarlığı'nın bulunduğu Karagözbey Camii'ni ziyaret ediyoruz. Osmanlı mezarlığında bulunan mezar taşları, çoğunluk olarak 1993 – 1995 yıllarına ait olması, Avrupa'nın göbeğinde Müslümanlara karşı nasıl bir soykırım uygulandığının kıyamete kadar tanıkları olacaklardır. Dua ve rahmet dileklerimizle yolumuza devam ediyoruz. Burada dikkatimizi çeken ve görmeye alışkın olmadığımız bir durumla karşılaştığımızı not etmeliyim. Namaz vakitlerinin dışında camiler kapalı. Ziyaret etmek isterseniz müzeye giriş gibi ücret ödemek zorundasınız. Bize garip bir uygulama gibi geldi.

Eski zamanlarda bakırcıların, terzilerin ve tabakçıların bulunduğu çarşı, günümüzde hediyelik eşya dükkanlarına ev sahipliği yapan Bakırcılar Çarşısı (Kujundziluk)'dan Bosna Hersek'te ziyaret edeceğimiz ve konaklayacağımız meşhur ve merak ettiğimiz Saraybosna'ya yol almak üzere güzel Mostar'a veda ediyoruz.

Devam edecek

Efsaneler

GELİN MEZARI MAHYASI

Melis DELİ HASAN

Gelin mezarı mahyası yaklaşık 400 yıllık bir öyküye dayanıyor. Öykünün kahramanı 400 yıl önce Sulucadere köyünde yaşayan bir genç kız.

Bu genç kız Kaşıkçılar köyünden biri ile kendi rızası olmadan zorla nişanlanır. Oysa tüm köy halkı bilir ki Karaçukur köyünden başka bir oğlan ile gönül ilişkisi vardır. Sevdalı olduğu delikanlı ile olan gönül ilişkisine rağmen kızın Kaşıkçılar köyündeki kişi ile zorla nişanlandırılması köy halkı tarafından da hoş karşılanmaz. Herkes bu durumdan üzüntü duymaktadır.

Düğün günü gelip çıktığında alay toplanır ve yola çıkar. Kız at üzerinde gelin olmuş gidiyor derken; birden bire bir kasırga çıkar ve ortalık toza dumana karışır, göz gözü

görmez olur.

Kasırga

yattıktan

sonra gelin

kaybolur herkes

gelini aramaya

başlar ama

gelin ortalarda

yoktur. Aramalar

sırasında bir

taş üzerinde

üç damla kan

bulunur. Kan

lekeleri dışında

kıza dair başka

hiçbir belirti

yoktur.

Gelin Mezarı binası

Gelin Mezarı binasında yer alan sembolik türbe.

Türbeyi İsmail İdris ve eşi Fatma İdris'in yaptırdığına dair kitabe.

İddialara göre kanın olduğu yerde genç kızın sevdiği delikanlı düğünden bir gün önce Allah'a kendisini sevdiği kıza kavuşturması

Kızın köyü olan Sulucadere köyündeki Allah katında makbul olduğu düşünülen bir kadın rüyasında kayıp gelinin kasırga ile birlikte uçtuğunu ve erenlere karışarak evliya mertebesine ulaştığını görür. Bu rüyayı herkese anlatır.

Gelin Mezarı Mahyası'nın düzenlenmesinde ve yaşatılmasında büyük emekleri olan, geçtiğimiz yıl kaybettiğimiz öğretmen Ramadan Duban.

için yalvarmıştır.

Delikanlıya ne olduğunu kimse bilmiyor. Fakat rivayete göre gelini bir daha kimse görmemiştir.

Olaydan çok üzgün ve şaşkın olan halk kadının anlattıklarına inanır. Artık kayıp olan gelinin evliya mertebesine yükseldiğini herkes kabullenir.

Kanın bulunduğu noktada bir tekke inşaatı başlatılır. Tekkenin içine de sembolik bir türbe yerleştirilir. Bu türbede her yıl evliyanın ruhu için mahya düzenlenir.

Mahya için yörenin ileri gelenlerinden beş kişilik tertip komitesi oluşturuluyor.

Genellikle öğle namazından sonra mahya ahalisinin türbeye toplanmasıyla devam ediyor. Türbenin önündeki düzlüklerde kurban edilen büyük ve küçük baş hayvanların etinden etli kazan pilavı yapılıyor.

Gelin Mezarı Mahyası'nda katılımcılara ikram edilen etli pilav.

(Gelin Mezarı Mahyası efsanesinin araştırılmasında ve yazılmasında büyük katkısı olan CEMİL DEMİRCİ'ye ve İskeçe halkına sonsuz teşekkürlerimle.)

*Fotoğraflar: İbrahim Baltalı
Arşivi. 20.09.2021*

EDİRNELİ RAMADAN

BİRLİK OLALIM TÛTÛNCÛM

Birbirimizi suçlamadan
Kimselere atıfta bulunmadan
Sağa sola çamur atmadan
Birlik olalım tütüncüm.

Ayrımcılık yapmadan
Doğru yoldan sapmadan
Kenetlenip kopmadan
Birlik olalım tütüncüm.

Omuz omuza verelim
Daha yükseklerle erelim
Yoksulluğa göğüs gerelim
Birlik olalım tütüncüm.

Topyekün dolduralım arki
Döndürelim şu duran çarkı
Ancak o zaman göreceğiz
tütündeki farkı
Birlik olalım tütüncüm.

Kadriye Hanım'ın Gündüz Düşü

Koray BAĞDATLI

Pencerenin dibine oturmuş tütüne gidecekleri saatin gelmesini bekliyordu. Onca yorgunluğa rağmen bir türlü

uyku tutmamıştı Kadriye hanımı. Kendini düşünmeye çalıştı, düşünemedi. Çocukları geldi aklına, çocuklarının hayatını düşündü, gelinlerini, damadını, torunlarını, kocasını, ablasını, abisini. Sonra komşularına kaydı o narin düşünceleri, halkına, insanlarına. Kısacası herkesi düşündü Kadriye hanım ama bir tek kendini düşünemedi, her ne kadar bunu çok istese de. Bunu gerektiriyordu belki de Batı Trakya Türk kadını olmak. Geçinmek, geçindirebilmek için tarlalarda ömür eskitmek, eve dönünce eşine çocuklarına hizmet etmek. Yemeğin en güzelini pişirmek, böreğin en lezizini yapmak, yufkanın en incisini açmak. Onca telaşın içinde kocası geldi aklına, verdiği mücadele, evde yapılan toplantılar. Ne yaparız ne ederiz de bu memleketi daha yaşanılabilir kılarız konuşmaları. Tüm bunların ortasında eşinin ona yeterli ilgiyi göstermemesi. Bir yandan ona kızıyor bir yandan da göğsünü gururla kabartışından hoşlanıyordu ama her halükarda ona mızızlanmayı seviyordu. Eve gizlice gelen ve içeri girerken sağa, sola bakan misafirlere kahve hazırlayışını ve onların konuştuklarını hiç anlamayışını düşünüyordu Kadriye hanım. Evlerini gözetleyen polisler korku saldı düşüncelerine. Bir türlü rahat olamayışı. Korku var ama korkunun üzerine

yürüme için de sebebimiz var deyışı aklına geldi kocasının. Karmaşık düşünceler film şeridi gibi geçti gözünün önünden.

Bir ay öncesine gitti sonra düşünceleri Kadriye hanımın. Kıbrıs olayları diye bir şey başlamıştı ne olduğunu da pek anlayamamışlardı. Bir ay önce tam da olaylar başladığında komşular mahallede ne olduğunu kavramaya çalışırken bir yandan da olayları radyodan takip etmeye çalışıyorlardı. Her kim ihbar ettiyse radyodan Türkçe yayın dinliyorlar diye kaşları çatık polisler basmıştı mahalleyi. Biraz arbede yaşanmış o arbedede kocası biraz öne çıkıp, mahallelinin hakkını savununca hop yakalamışlar ve merkeze götürmüşlerdi. O an yaşadığı korkuyu hatırladı Kadriye hanım, aklını hemen kemirmeye başlayan onsuz ne yapacağı düşüncelerini, çocuklara ne diyeceğim cevapsız sorularını ve bilimum yaşadığı iç sıkıntılarını. Komşularının teselli etme çabalarını, evine gelen çorbaları, onu bir an olsun yalnız bırakmayan elleri nasır dolu o kadınları. Ve ardından kocasını mahallenin başında görünce yaşadığı o tarif edilemez sevinci, içine bahar aşkı gibi düşen o heyecanı ve ne kadar şikayet etse de aslında onu ne kadar sevdiğini.

+ Günaydın, Kadriye hanım! Erkencisiniz.

Hey hanım, orada mısın?

İrkilmişti Kadriye hanım. Tütün vaktinin geldiğini anladı. Aceleyle çocuklara bir şeyler hazırlamaya koyuldu. Yeni bir gün başlıyordu ve artık düşüncelere veda etme vakti gelmişti. Mücadele devam ediyordu...

Yunanistan Basınının “Balkanism” Sendromu

Kerem Abdurahimoğlu

Mariya Todorova Balkanlar tarihi üzerine yaptığı çalışmalarla modern tarih yazınında çok önemli bir yere sahip Bulgar bilim insanıdır. “Imagining the Balkans/ Balkanları Hayal Etmek” isimli kitabında Balkanizm/Balkanlılaştırma kavramını akademik yazına kazandırmıştır. Todorova kitabında, Batıyı-Avrupalılığı homojen bir birim/medeniyet olarak gören ve buna bir karşı kutup olarak kavramsallaştırılan Orientalizm’den esinlenerek, Avrupa’nın içindeki “öteki” olarak bu homojenite dışında tutulan Balkanizm kavramına odaklanmaktadır. Buna göre son yüz yılda bu bölgede yaşanan etnik çatışmalar, soykırımlar, kanlı boğuşmalar Balkanlara, bu bölgenin karakteristik özelliklerine özgüdür. Batı merkezli düşüncenin ürünü olan ve Todorova tarafından kavramsallaştırılan Balkanizm, Balkanları ve halklarını vahşet ve barbarlığın temsilcisi olarak damgalamaktadır.

Geçtiğimiz günlerde ulusal bir televizyon kanalında yayınlanan İskeçe dağ köylerini tanıtan bir belgesel bana Todorova’nın Balkanizm’ini hatırlattı. Ve anaakım Yunan basınının, gazetecilik anlayışının nasıl bir Balkanizm anlayışına hapsedildiğini... “Protagonistes” adlı program bir eski gazeteci, bir dönemin siyasetçisi ve yeniden gazeteci olan Stavros Theodorakis’in sunuculuğunda yine aynı bölgede 12 yıl önce çektiği programla karşılaştırmalar yaparak insanların yaşantısındaki değişimlere dikkat çekiyor. Program İskeçe Balkanında yaşayan Türk azınlık insanını, yaşantısını, geleneklerini bu bölgede asırlardır bilinen ve yaşayan doğal bir gerçeklik olarak değil de Afrika’nın balta girmemiş ormanlarında ilkel bir kabilenin tanıtımını yapar gibi sunuyor. Bu doğrultuda bazı gençlere bölgede kızlar ve erkeklerin konuşup arkadaşlık edip edemedikleri sorulurken, bazılarına ise bir Yunan-Hristiyan ile evlenmeyi düşünüp düşünemeyecekleri soruluyor. Aslında program ne vakit ayırma ne de üzerinde değerlendirme yapma konusu.

Bu nedenle Yunanistan'da fikren, ilmen, vicdanen hür olmayan basının resmî ideoloji ile çerçevesi, söz konusu programda da yoğun bir şekilde işlenen azınlığa kimlik tayini gayretlerine girmek istemiyorum.

Amacım programın yapılış amacı, senaryosunu hazırlayanların farklılık anlayışı üzerinde düşünmek. Bu doğrultuda röportaj yapılan gençlerin isimlerine, olmayan pomakça tanımlamalar yapılması, tarihe not düşülmesi açısından değinilmeli. Nitekim, programda Pınar isminin "pomakçada kaynak suyu" veya Muhammet'in "pomakçada Peygamberin ismi" olarak tanımlanmasına şahit olunca, resmî ideolojinin çizdiği azınlık politikasının ve Yunan basının daha gülünç ve küçük düştüğü bir durum olmuş mudur diye düşündüm.

Batının Balkanizm damgalaması Balkan halklarında öylesine bir tesir yaratmıştır ki Balkanlık savuşturulmak istenen/rededilen bir kimlik haline gelmiştir. Bu nedenle Balkan ülkelerinin/halklarının Balkanların sınırlarını kendini dışında tutarak başlatması bilinen trajikomik bir çırpınıştır.

Balkanizm anlayışının bu denli hâkim olduğu Theodorakis'in programında aynı tesirin konuşurulan gençler üzerinde de yaratıldığını hissettim. Nitekim ilkel kabile üyelerine yöneltircesine sorularla muamele gören gençler azınlık kimliğini, zenginlikleri olan farklılıklarını savuşturma çabasında

olmuşlar. Konuşanlar bilinçli veya yönlendirme sonucu Yunanca öğrenmede eksik kalmalarından bunun sebebi olarak da azınlık okullarından yakınmakta, bölgede devlet ilkokulunun eksikliğinden bahsetmekte. Programla gençler üzerinden bu bölgenin gerçekliği, yaratılmış kimlikler ve anlatılarla değiştirilmek, devletin insan merkezli olmayan politikası meşrulaştırılmak istenmekte.

Ancak bilinmelidir ki Türk azınlık gençleri artık Yunancayı öğrenmekte, öğrenirken yaşadıkları zorlukların da azınlık okulundan değil iktidar sahiplerinin ayrımcı eğitim anlayışından kaynaklandığının da farkına varmakta. Gençler artık neden azınlığa üniversiteye girişte kontenjan uygulanmasına ihtiyaç duyulduğunu, üniversiteye girdikten sonra yaşadıkları zorlukların sebebini, mezun olup da işsiz kalışlarını sorgulamakta. Balkan köylerinin Türk gençleri bu kadar "eşitlik" içinde neden sürekli onların babalarının, abilerinin, eşlerinin yurt dışında sağlıksız işlerde çalışmak zorunda olduklarını da düşünmekte.

Söylemler kısıtlanabilse de artık genç düşüncelere ket vurulamamakta.

Türk azınlığın hür düşünen, hürce konuşan gençleri Yunanistan'ın azınlık politikasını ve basını resmî ideolojilerin kısıtlarından, Balkanizm zincirlerinden özgürleştirmeye muktedirdir.

EKMEK İÇİN EMEK GEREKİR

Asım ÇAVUŞOĞLU

Arada bir...

Asım
ÇAVUŞOĞLU

Çalışma (k), başarı ve refahın anahtarıdır. Çalışmak insan için çok faydalı bir eylemdir. Hem insanın zihnini, hem bedenini geliştirir. Çalışmak bir şeyi öğrenmek için emek vermek, bir şey oluşturmak ya da ortaya çıkarmak için emek harcamak

anlamlarına gelmektedir. Bir amaç için emek harcamak çalışmaktır. Her insanın hedefleri, idealleri vardır. İnsanlar bu hedeflere çalışarak ulaşabilirler. Çalışan insanlar başarılı olurlar ve çevrelerinde daha fazla sevilip sayılırlar. Bu da mutluluğu getirir.

İşin sonucunu olumlu veya olumsuz kılan en önemli faktör, o işe ne kadar emek verildiğidir. "Çalışırsan bağ olur, çalışmazsan dağ olur" atasözü, çalışmanın ve dikkatin önemini vurgulamaktadır. Bilelim ki, çalışarak, emek vererek, fedakârlık göstererek yapılan istenmeyen işler, genellikle olumlu sonuçlar doğurur; fakat çalışmadan, ilgisiz bir şekilde yapılan işler ise istenmeyen sonuçlara yol açabilir.

Alın teri, insanın emeği ve gayretiyle elde ettiği her şeyin değerini artırır. Çalışmanın karşılığı, genellikle başarı ve tatmin olarak geri döner. Bir işte başarılı olmak, o işin üzerine titremeyi, özveride bulunmayı ve

sürekli olarak dikkatli olmayı gerektirir.

Çalışma, sadece kişisel refahı değil, aynı zamanda çevremizdeki insanların yaşam standartlarını da etkiler.

Hatırladığım kadarı ile çocukluğumuzdan itibaren bize verilmeye ve kabul ettirilmeye çalışılan en büyük alışkanlık çalışma alışkanlığıdır. Hemen hemen herkes hayatın her döneminde çalışmanın faziletinden bahsederdi. Bu nedenden dolayı ki, ilkokuldan sonra okuyacak olanlar ortaokula devam eder, okumayanlar ise çeşitli sanat kollarından birine (tercihe göre) devam ederdi. Böylece çocuk hem bir sanat öğrenir, hem de aile bütçesine ekonomik olarak katkıda bulunurdu.

Son yıllarda ise genç nesillerin sistemli bir şekilde (Toplumumuz içerisinde veya dışarıdan birileri tarafından) ahlâka aykırı telkinlerle ifşat edildiğini, aile hayatında korkunç ve muazzam bir uçurumun meydana geldiğini, mukaddesata hürmetin kalmadığını, özellikle gençlerimiz kendi aralarında lüks modalar ve çılgınca sarfiyatı teşvik ettikleri bizzat ifadelerinden anlaşılmaktadır. Hemen kendime soruyorum: Bütün bunlar yapılırken ana-babalar büyük bir meskenet ve gaflet uykusunda mi idiler?

Bir kişinin yaptığı işlere gereken özeni ve emek vermesi, o işin olumlu sonuçlar doğurmasını sağlar. Örneğin, Bir çiftçi tarlasını vaktinde sürer, tohumunu en iyisinden seçer, ilacını atar ve vaktinde de ekerse, o çiftçinin alabileceği tedbirler bitmiştir. Elbette bu tarla verimli olacak, çiftçi kardeş emeğinin karşılığını alacaktır.

Aynı prensipler, iş yaşantımızda da geçerlidir. Bu noktada önemli olan çalışmanın süresi değil, bilinçli olarak yapılmasıdır. Çalışmadan elde edilen her şeyin değeri kısa vadeli olabilir. Bir işte emek verilmediğinde, eldeki fırsatlar kaçabilir ve başlangıçta sahip olunan avantajlar hızla kaybolabilir. Nitekim gaflet ve meskenet eken, sonunda hüsrana ve pişmanlığa bîcecektir. Bu nedenle çalışmak ve emek vermek, başarılı bir yaşamın temel taşlarından biridir. Düzenli ve özverili bir şekilde yapılan her iş, sonuçta başarı getirir ve bu başarılar kişisel ve toplumsal refahı artırır... Ne var ki günümüzde kimse çalışmaya hevesli değil. Çoğu kişi çıkarıcılık veyahut çalışmadan kazanmak peşinde. Mesela öğrenciler ders çalışmak yerine kopya çekerek, bazı kişiler de rüşvet vererek veya alarak... gibi. Son olarak diyorum ki, Merhum Mehmet Akif, şu misralarını sanki bu gibileri için söylemişti:

"His yok, hareket yok, acı yok, leş mi kesildin? Hayret veriyorsun bana, sen böyle değildin..."

ATA sözlerimiz

- Yanık harmanın öşürü olmaz.
- İki kol bir boğaz içindir.
- Allah akıl yağdırırken biz, şemsiye açmışız.
- Kızı kendi halinde bırakırsan ya davulcuya ya da zurnacıya varır.
- Oynaşına güvenen kadın kocasız kalır.
- Tapşın karşılıklı olur.
- Sev beni seveyim seni.
- Tekkeyi bekleyen içer çorbayı.
- Yuvarlanan taş yosun tutmaz.
- Yavuz köpek irek bekler.
- Kestane kabuğundan çıkmış, kabuğunu beğenmemiş.
- Aç insanı dokuz yorganla örtmüşler uyumamış.
- Sarımsağı gelin yapmışlar kırk günde kokusu çıkmış.
- Acemi nalbant gâvur eşeğinde öğrenir.
- Gezen kurt aç kalmaz.
- Atılan taş geri dönmez.
- İsmarlama hacı, hacı olmaz.
- Yanlış hesap Bağdat'tan döner.
- İyi at fena çulun altında belli olur.
- Düşünmeyen baş bostanlığa yakışır.
- Kepçenin girmediği yere kaşığı sokma.
- Çabuk hırsız ev sahibini aldatır.
- El, elliğini, tavuk folluğunu bırakmaz.
- Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
- Bol bol yiyen, bön bön bakar.
- Çay yanında tarlan, bey yanında evin olmasın.
- Duran su yosunlu olur.
- Saksaganın çıkarı olmasa, manda üzerinde bit ayıklamaz.
- Herkesin yorulduğu yerde han yapılmaz.

KARATILAN OKULLARIMIZ

Şiroko, (Σιρόκον – Sirokon)

İskeçe / Yunanistan

Şiroko Azınlık İlkokulu

Şiroko
Azınlık
İlkokulu
tabelası

Fotoğraflar: 25.12.2023

Nostalji

24 yıl önce

RODOP Rüzgârı gazetesi

Yıl: 1, Sayı: 51, 1 Ocak 2001, Fiyatı: 250 Drahmi.

RODOP Rüzgârı

HAFTALIK SİYASİ VE KÜLTÜREL GAZETE

Kunlusu Tarihi: 12 Kasım 1998
YIL: 2 SAYI: 51
1 - OCAK - 2001
FIYATI 250 DRH.

Halem hastalarından değil, halemli hasta olanlardan korkunuz.

MUHTEŞEM BAYRAM !

T.C Atina Büyükelçisi sn. Ali Tuğyan, Ramazan Bayramı'nı, Batı Trakya Müslüman-Türk toplumu ile beraber geçirdi.
Gümülcine Başkonsolosluğu'nda gerçekleşen bayramlaşma törenine ise Milletvekilleri sn. Galip Galip, sn. Ahmet Mehmet, Rodop Valisi sn. Stavropulos, Şapçı Belediye Başkanı sn. Haritopulos, Susurköy (Sochi) Belediye Başkanı sn. Erdoğan Sait, Kozlukebir (Arriana) Belediye Başkanı sn. Halit Mehmet ve Sirkelli (Filira) Belediye Başkanı sn. Hasan Kâşif, eski milletvekilleri, dernek başkanları, öğretmenler, azınlık basın mensupları ve kalabalık bir halk topluluğu katıldı.
Hiç şüphesiz, sayın büyükelçinin bayramı Batı Trakya Müslüman-Türk toplumu ile birlikte geçirmesi, insanlığımıza moral vermiştir.

T.C Atina Büyükelçisi sn. Ali Tuğyan, Rodop Valisi sn. Stavropulos, Şapçı Belediye Başkanı sn. Haritopulos, Başkonsolosluk çalışanlarından İbrahim Trakyalı ve Rıvan Kocanının görünmektedir.

T.C Kültür Bakanlığı Ekipleri Dostluk Rüzgârları Estirdi !

Haberi sayfa 3'te

Dr. Sadık Ahmet ile Hazin Bir Bayramlaşma !

Haberi sayfa 2'de

Bulatköy (Asomatos) İftar Yemeğine T.C Gümülcine Başkonsolosu sn. Munis Dirik ve çalışanları da katıldılar !

Cevat Abdurrahman'ın Haberi Sayfa 7'de

Türkiye ve Yunanistan Belediye Başkanları Sınırdaki Bayramlaşta !

Haberi sayfa 6'da

ÖNEMLİ BİR HABER

Güvenilir kaynaklardan aldığımız haberlere göre, Batı-Doğu Trakya Belediyeler Ağı Protokolü, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı sn. İsmail Cem ile Yunanistan Dışişleri Bakanı sn. Y. Papandreu tarafından çok yakında Şapçı'da düzenlenecek bir törenle imzalanacaktır.

KİRALIK KAFETERYA

Kurcalı (L.İkon) Köyünde
Anayol üzerinde
Tam donanımlı
İçilmeye hazır
Lüks kafeterya sahibinden kiradılır.
Müracaat: Tel : 0049 234177673
Cep: 0049 1737014943 - Hüsrev (Almanya)